

Soru 1

Aşağıdaki görselleri üretim, dağıtım ve tüketim ile ilişkilendiriniz.

Soru 2 Üretim, dağıtım ve tüketimi etkileyen doğal unsurları yazınız.

ÜRETİM,
DAĞITIM,
TÜKETİMİ
ETKİLEYEN
DOĞAL
UNSURLAR

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

Soru 3 iklimin tarımsal üretime etkisini örneklerle açıklayınız.

Soru 4 Üretim, dağıtım ve tüketimi etkileyen beşerî unsurları yazınız.

ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİMİ ETKİLEYEN BEŞERÎ UNSURLAR

ÜRETİM

-
-
-
-
-

DAĞITIM

-
-
-
-
-
-

TÜKETİM

-
-
-
-
-

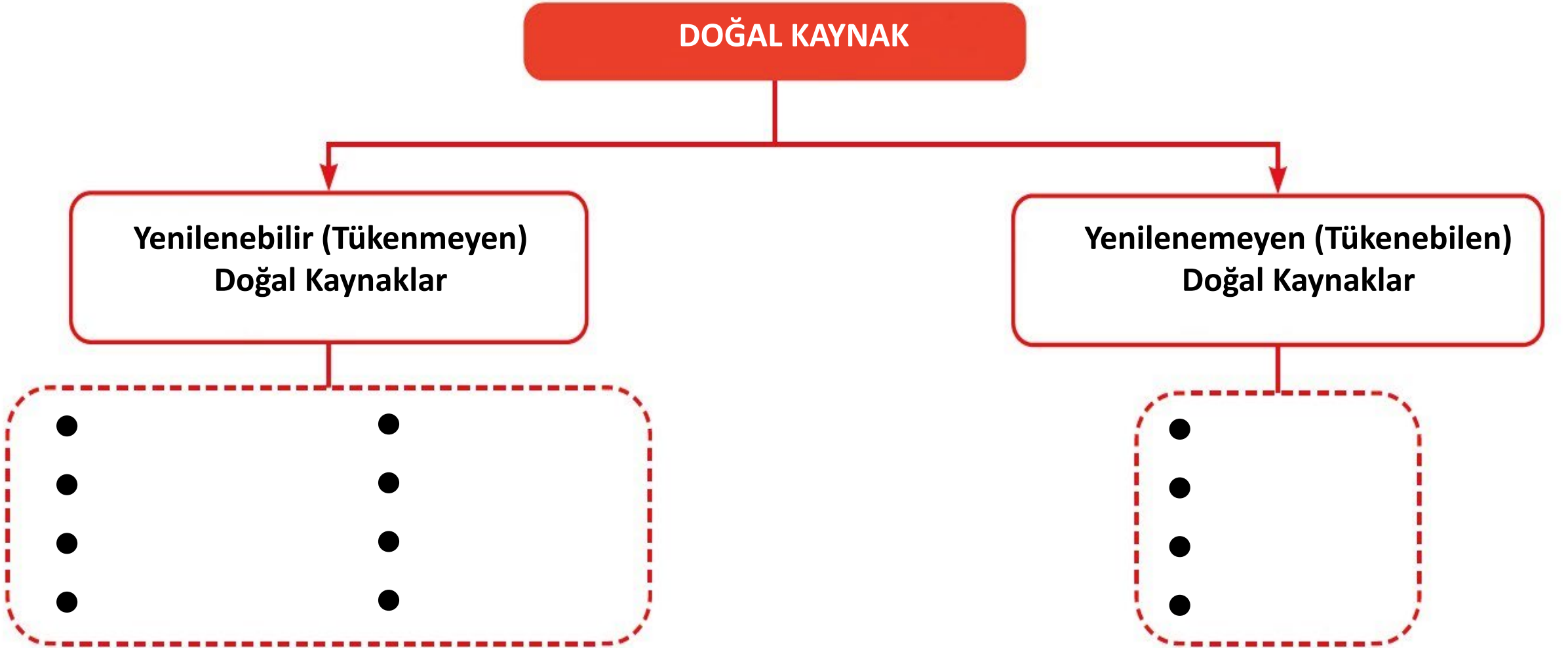
Soru 5

Haritadaki işaretli alanlarda üretim, dağıtım ve tüketimin gelişmiş olmasını etkileyen beşerî unsurları değerlendirerek açıklayınız.

Soru 6 Yenilenebilir ve yenilenemeyen doğal kaynakları şemadaki alanlara yazınız.

Soru 7 Tabloda verilen bilgilerin hangi doğal kaynağa ait olduğunu karşısındaki alana yazınız.

Paleolitik Çağ'da avcılıkla yaşamını devam ettiren insanlar için önemli bir besin kaynağı iken Neolitik Çağ'da gücünden ve çeşitli ürünlerinden yararlanan bir kaynak olmuştur.	
Neolitik Çağ'da başlayan tarımsal faaliyetler sayesinde ekonomik yönden değer kazanmış, çanak çömlek yapımından ev yapımına kadar birçok alanda kullanılan bir kaynaktır.	
İlk çağlarda yel değirmenlerinin, Sanayi Devrimi'ne kadar da yelkenli gemilerin hareket ettirilmesinde yaygın olarak kullanılmış, günümüzde ise turizm amaçlı ve enerji üretiminde kullanılan kaynaktır.	
Odundan sonra kullanılan en eski enerji kaynaklarından biridir. IX. yüzyılda İngiltere'de konutları ısıtmak için kullanılmasının yanı sıra enerji kaynağı olarak da demir cevherini eritmek amacıyla kullanılmıştır.	
İlk ve Orta Çağ'da sıcak su temini amacıyla faydalanılmış, günümüzde sağlık turizmi ve enerji üretiminde kullanılan kaynaktır.	
XIX. yüzyılın en önemli enerji kaynağı olan kömür, XX. yüzyılda yerini bu kaynağa bırakmıştır. Günümüzde motorlu araçlarda, termik santrallerde elektrik üretiminde, kara yolu yapımında, sanayinde ham madde ve enerji kaynağı olarak yaygın bir şekilde kullanılmaktadır.	

Soru 8

Doğal kaynak ve ülkelerin gelişmişliği ile ilgili olarak aşağıdaki tabloda yapılan açıklamalara birer örnek ülke yazınız.

Gelişmiş ülkelerin bir kısmının sahip olduğu zengin yer altı kaynaklarını bilinçli bir şekilde kullandığı ve gelişmişlik seviyelerini arttırdığı görülmektedir.	
Bazı körfez ülkeleri sadece petrol ve doğal gaz ihraç ederek kalkınmaktadır.	
Mevcut kaynaklar bakımından zengin olan bazı ülkeler ekonomik yönden yeterince gelişmemiştir.	
Bazı ülkelerin yeterince kalkınamamasında sahip oldukları sınırlı kaynakların yanı sıra bilim ve teknolojiye yetersizlik, ham maddenin dışarıdan temini, iş gücü ve sermayenin azlığı gibi nedenler etkili olmaktadır.	
Sahip olduğu kaynaklar açısından fakir ülkeler, bazen zengin kaynaklara sahip ülkelere göre büyüme performansı açısından daha iyi seviyede olabilmektedir.	
Doğal kaynak yönünden zengin bazı ülkeler sermaye ve teknolojinin yetersizliği nedeniyle sahip oldukları kaynakları işlemeden veya yarı işlenmiş şekilde ihraç etmektedir.	

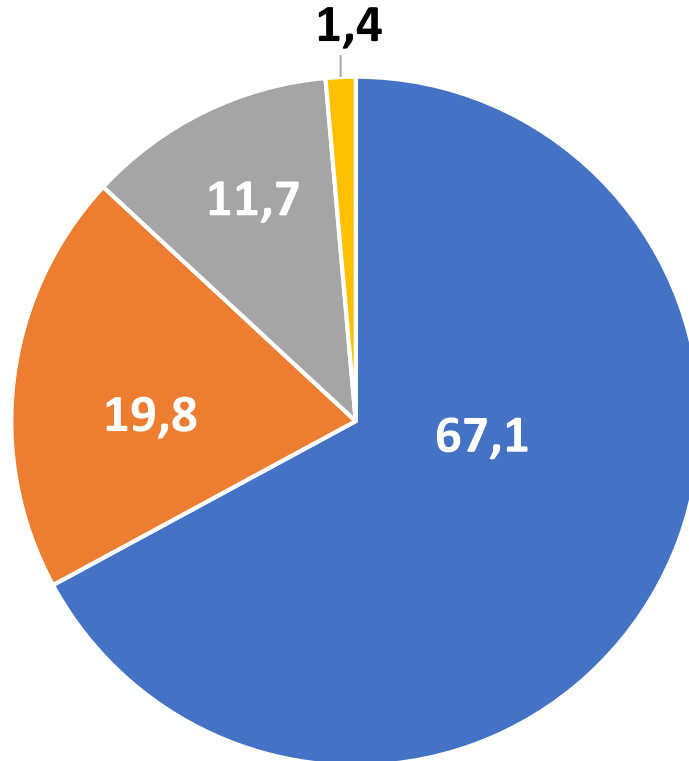

Soru 9

Türkiye'nin yenilenebilir ve yenilemeyen enerji kaynaklarının potansiyelini ve kullanımını aşağıdaki grafikten yararlanarak değerlendiriniz.

Türkiye'de 2018 Yılında Elektrik Üretiminde Kullanılan Doğal Kaynakların Oranları

- Termik santraller
(Kömür,Doğal gaz)
- Hidroelektrik santraller
- Yenilenebilir kaynak santralleri (Rüzgâr, Güneş, Jeotermal)
- Diğer

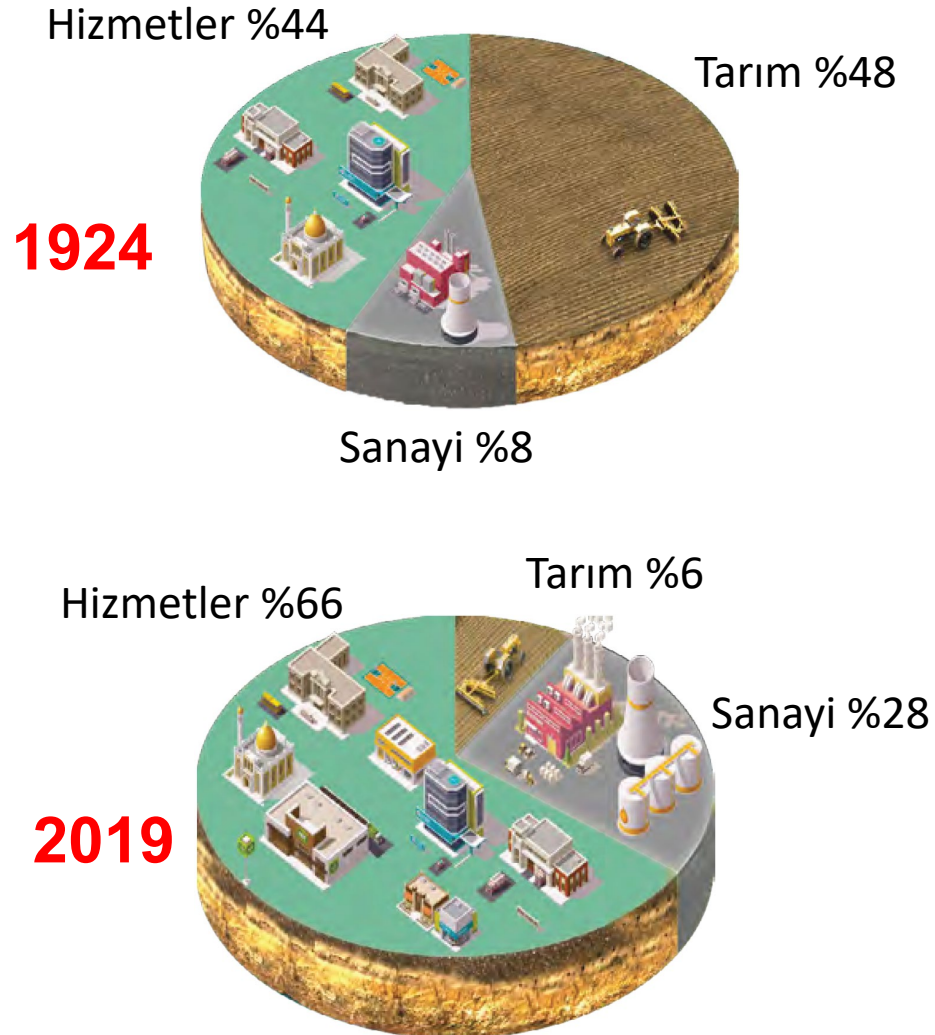
Soru 10

Aşağıda yer alan Türkiye'deki uygulamaların hangi döneme ait olduğunu (✓) işaretleyerek belirtiniz.

	1923-1929 Dönemi	1930-1950 Dönemi	1950-1960 Dönemi	1960-1980 Dönemi	1980'den Sonraki Dönem
Serbest ekonomi modeline geçildi.					
Teşviki Sanayi Kanunu çıkarıldı.					
Sümerbank kuruldu.					
İzmir İktisat Kongresi yapıldı.					
İhracata dayalı ekonomik büyüme hedeflendi.					
Türkiye Cumhuriyeti tarihinin ikinci liberal dönemidir.					
Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı uygulandı.					

Soru 11

Türkiye'nin 1924 ve 2019 yıllarına ait gayrisafi millî hasılanın sektörlere dağılışı gösterilen grafikleri inceleyerek Türkiye ekonomisinin gelişimini değerlendiriniz.

Soru 12

Türkiye’de tarımsal faaliyetleri ve verimliliği etkileyen doğal ve beşerî faktörleri aşağıdaki şemaya yazınız.

TARIMSAL FAALİYETLERİ VE VERİMLİLİĞİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER**Doğal Faktörler**

- 1.
- 2.
- 3.

Beşeri Faktörler

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.

Soru 13

Ekstansif tarım ve intansif tarım yöntemlerinin tablodaki özelliklerini **AZ** veya **FAZLA** ifadelerini kullanarak karşılaştırınız.

Özellikler	Ekstansif Tarım	İntansif Tarım
Doğal koşullara bağlılık		
Tarımsal verim		
Üretimde yıldan yıla dalgalanma		
Sulama ve gübreleme		
Tarımda makine kullanımı		
Tohum ıslahı ve toprak bakımı		

Soru 14 Tarım ile ilgili aşağıdaki kavramları açıklayınız.

Soru 15

Türkiye'deki tarım alanlarının yarısından fazlasında tahıl tarımı yapılmasında etkili olan faktörlerden dördünü yazınız.

1.

2.

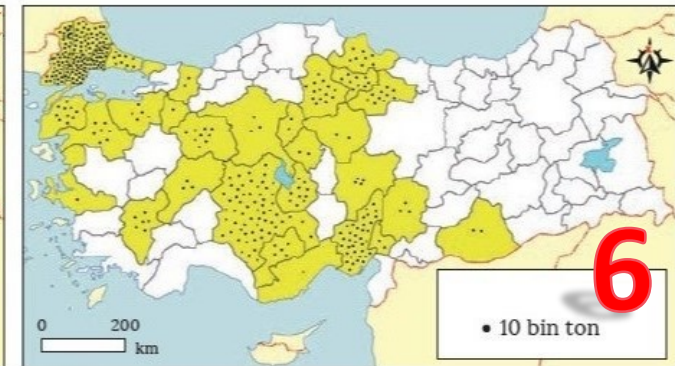
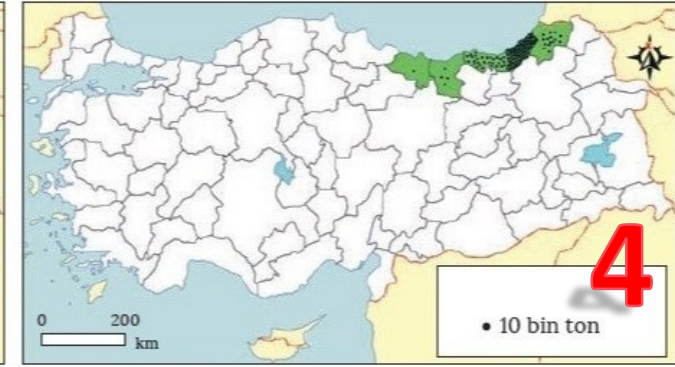
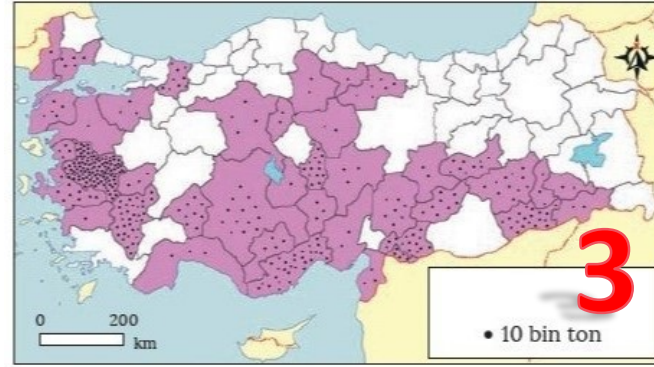
3.

4.

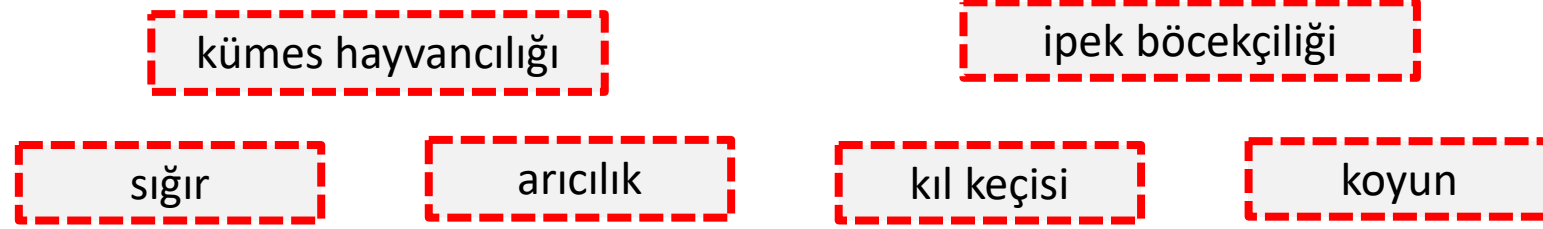
Soru 16

Yanda numaralar ile gösterilen haritalarda **findık, ayçiçeği, üzüm, şeker pancarı, çay ve zeytin** gibi ürünlerden hangisinin üretiminin illere dağılışı gösterildiğini yazınız.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

Soru 17

Verilen kelimeleri aşağıdaki ifadelerde boş bırakılan yerlere doğru olarak yazınız.

Özellikle iç kesimlerde etkili olan yarı kurak iklim koşulları ile bozkır bitki örtüsünün varlığı, ... yetiştiriciliğinin yaygın olarak yapılmasına imkân sağlamaktadır.

Türkiye’de koyundan sonra en çok yetiştirilen küçükbaş hayvan türü olan ....., özellikle Toroslar gibi dağlık ve engebeli alanlarda yaygın olarak görülmektedir

Özellikle büyük şehirlerin etrafında artan nüfusun ihtiyacının karşılanması için modern ..... tesislerinin yaygınlaştığını görmek mümkündür.

Genellikle yardımcı bir tarım kolu olan ....., dut ağacının bulunduğu her yerde yapılabilir.

Yazların serin ve yağışlı geçtiği, çayır bitki örtüsünün yaygın olduğu Kuzeydoğu Anadolu, Türkiye’deki önemli ..... yetiştirme alanlarındadır.

Türkiye’nin zengin ve çeşitlilik gösteren bitki örtüsüne sahip olması ..... faaliyetlerinin gelişmesini sağlamıştır.

Soru 18

açık deniz balıkçılığı

kültür balıkçılığı

kıyı balıkçılığı

su ürünleri

tatlı su balıkçılığı

Karadeniz

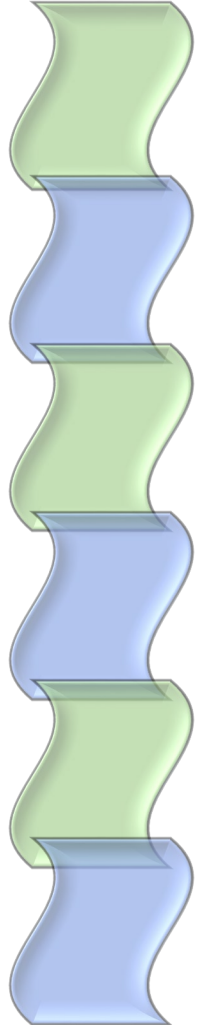
Verilen kelimeleri aşağıdaki ifadelerde boş bırakılan yerlere doğru olarak yazınız.

Sulardan temin edilen her türlü ekonomik kaynağa ..... denir. Başlıca su ürünleri; balık, midye, istakoz ve süngerdir. Türkiye’de balıkçılık daha çok .....şeklinde yapılmaktadır. Türkiye'de en fazla balık avcılığı ....., boğazlar ve Marmara Denizi'nde yapılmaktadır. Ülkemizin üç tarafının denizlerle çevrili olmasına rağmen balıkçılığın ..... şeklinde yapılmaması ve beslenmede tüketilen su ürünleri oranının düşük olmasından dolayı balıkçılık yeterince gelişmemiştir.

Akarsu, tatlı su gölleri ve baraj göllerinde yapılan balıkçılık faaliyetlerine .....denir. Türkiye'de Eğirdir, Beyşehir, Çıldır, İznik ve Uluabat göllerinin sularının tatlı olmasından dolayı kerevit, inci kefali, sazan gibi balıklar avlanabilmektedir. Özel olarak düzenlenmiş havuzlarda bilimsel yöntemlerle ve ticari amaçla balık üretme işlemine de .....denir.

Soru 19

Verilen ifadelerin sol tarafındaki alana, doğru olanlarına **(D)** yanlış olanlarına **(Y)** yazınız.

• Orman varlığı kıyılarda yoğunlaşmasına rağmen ormancılık faaliyetleri iç bölgelerde daha yaygındır.

• Türkiye ormanları geniş ve iğne yapraklı ağaçlardan oluşmakla birlikte bu ağaçların yarısından fazlasını meşe ve kızılçamlar oluşturur.

• Ormanlar kıl keçisi yetiştiriciliği için önemli alanlardır.

• Paleolitik Dönem'de insanlar ormanları ve ağaç kovuklarını sığınak olarak kullanmıştır.

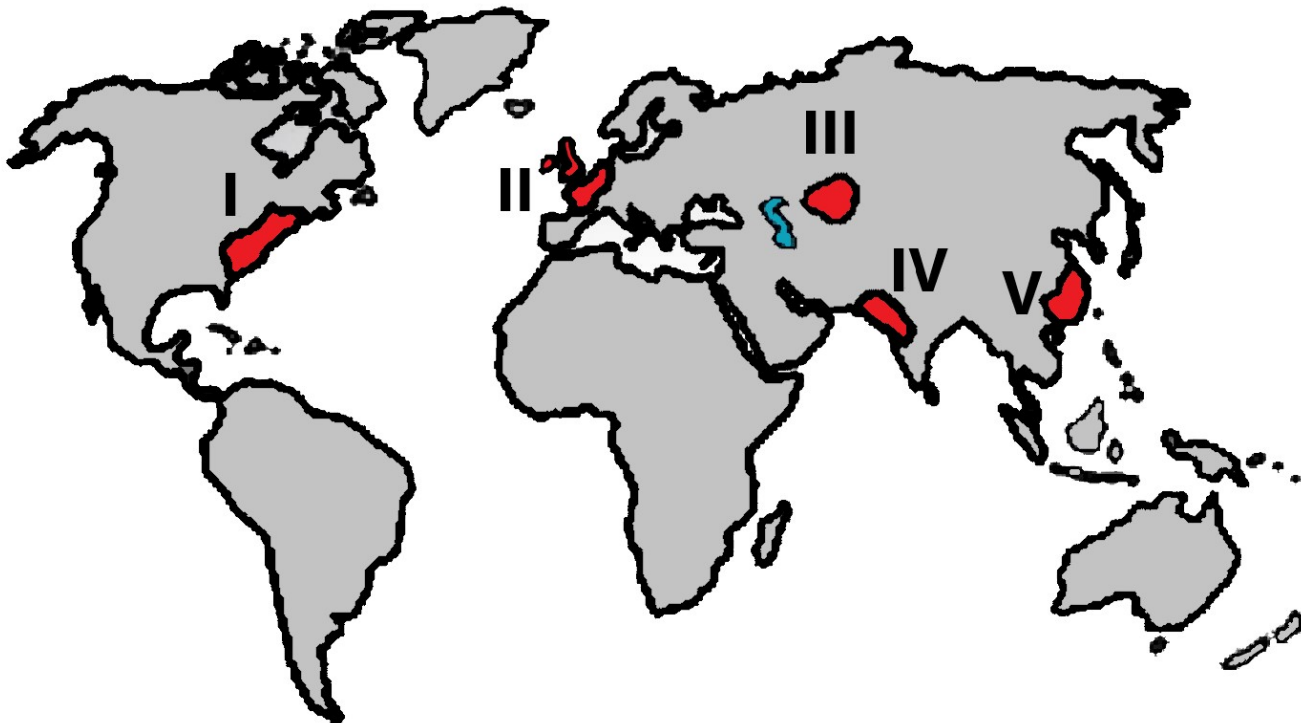
• Ormanların endüstrideki kullanımına mobilya, ilaç, kozmetik ve kâğıt üretimi örnek verilebilir.

• Ormanlar toprak erozyonunun önlenmesi ve doğal hayatın korunmasında önemli bir yere sahiptir.

Soru 20

Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

2020-AYT/Sosyal Bilimler-2

Taş kömürünün sanayide enerji kaynağı olarak kullanımı, ilk olarak bu alanların hangisinde başlamıştır?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

Soru 21

2020-AYT/Sosyal Bilimler-2

Enerji üretiminin sağlandığı doğal kaynaklardan bir bölümü belirli bir rezerve sahip olup bu kaynakların zaman içerisinde tükeneceği öngörülmektedir.

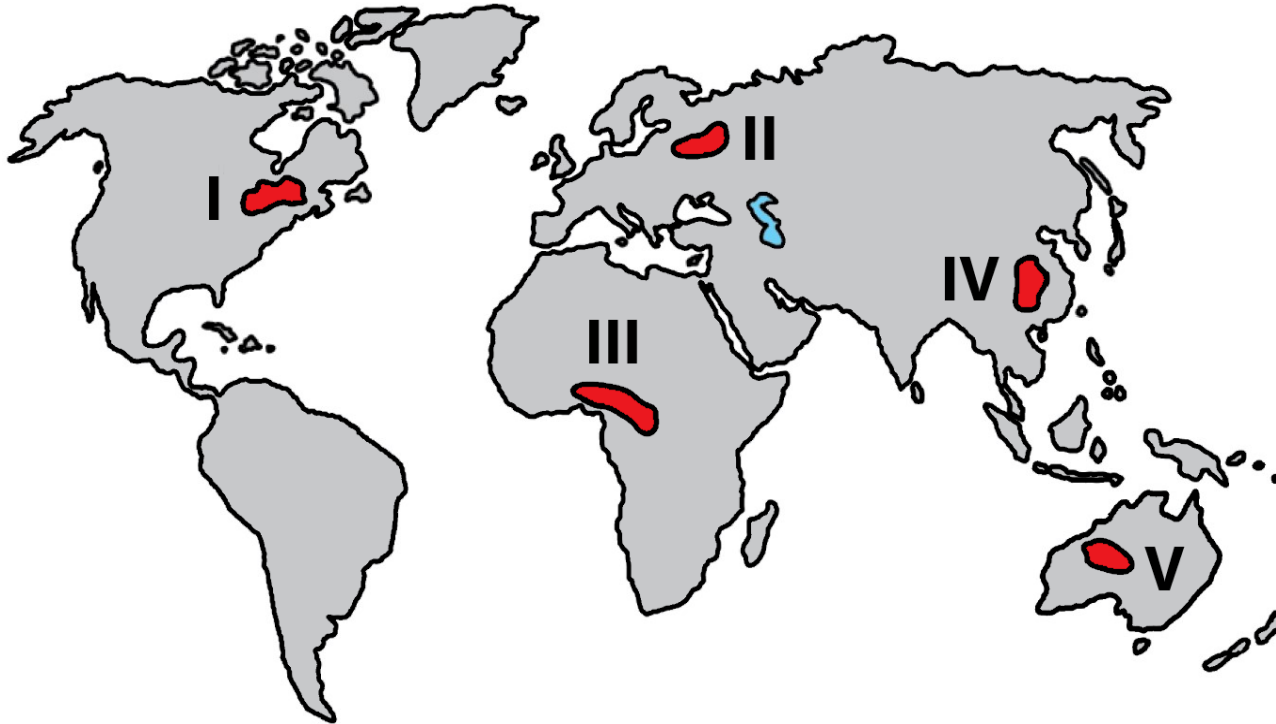
Aşağıdaki enerji kaynaklarından hangisi bu öngörü içerisinde değerlendirilemez?

- A) Petrol
- B) Doğal gaz
- C) Taş kömürü
- D) Jeotermal
- E) Linyit

Soru 22

2021-AYT/Sosyal Bilimler-2

Yıllık ortalama yağışın 200 mm'nin altına düştüğü alanlarda bitkilerin pek çoğu yaşayamaz.

Haritada numaralandırılan alanların hangisinde belirtilen koşuldan dolayı bitki yaşamının daha sınırlı olduğu söylenebilir?

A) I

B) II

C) III

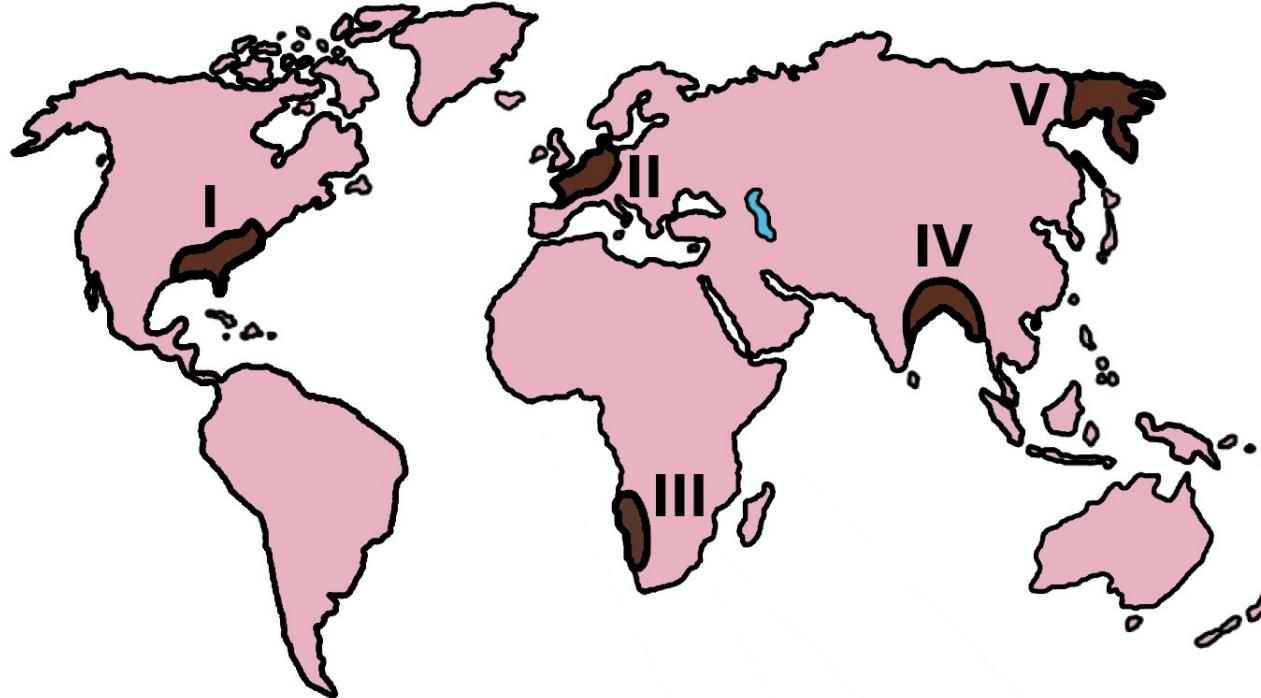
D) IV

E) V

Soru 23

2018-AYT/Sosyal Bilimler-2

Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu alanların hangilerinde, insan faaliyetlerinin biyoçeşitliliğe olan olumsuz etkilerinin daha az olması beklenir?

A) I ve II

B) I ve IV

C) II ve III

D) III ve V

E) IV ve V